

Előfizetési árak:

Egy évre 5 frt — kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Szerkesztőség:

Kurcaparti-utca 31. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények és az előfizetési pénzek is küldendők.

SZENTESI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetésekre nézve

a lap egy oldalán 24 helyre van beosztva
Egy hely ára 90 kr. Bélyegdíj minden beiktatástól külön 30 kr.
Hirdetéseket Schönfeld A. könyvkereskedésében is felvetetnek

Bermentetlen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

Nyiltérben

minden egyes sor közlése 30 kr
Kéziratok vissza nem adatnak.

Megjelen hetenként háromszor:
vasárnap, kedden és pénteken reggel.
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos
SIMA FERENC.

Előfizetések elfogadhatók helyben:
Schönfeld A. könyv- és papírkereskedésében.
Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Szentés és a megyeszékhely.

III.

A Tiszán túl levő és így közlekedésileg és geográfiailag is inkább Szegedhez gravitáló községek sorba támogatólag nyilatkoznak a Tápé utján kiadott ama jelszó mellett, hogy: vigyük a székhelyet Szegedre! S a vármegyei lakáj-zsurnalisztikum hirdeti, hogy: ime, a községek mily lelkesen támogatják a Tápé által megindított mozgalmat. S ez természetes Zsilinszky ur lapja szerint, mert Szentés, mint központ, a megyebeli községekkel sem műtallal, sem vasuttal nincs összekötve.

S ennek dacára Sima Ferenc vezérlete alatt Szentés megtagadta a támogatást a szentes-vásárhelyi vasuttól is. — S ha ezt nem tette volna Szentés, akkor a tápéiak nem panaszkodhatnának közlekedési hiányokról s a székhely áthelyezés kérdése nem birna oly nagy jelentőséggel.

Mint már említettük, nekünk örömmünk telik ebben az egész mozgalomban, s így éppen nem hűti megelégedésünket e mozgalommal szemben még az se, hogy a vármegye ujságja lapunk szerkesztőjét teszi felelőssé a várost fenyegető ama borzasztó csapásért, hogy innen elviszik a székhelyet; mert — mint már mondtuk — ennek az egész mozgalomnak nincs sem közigazgatási, sem közlekedési szempontból semmi erkölcsi értéke Szentéssel szemben, s ez egy kis politikai manővernél nem egyéb.

De mivel meg vagyunk vádolva, hogy egyenesen mi idéztük fel ezt a mozgalmat azzal, hogy Szentés nem nyújt támogatást Zsilinszky vasutépítési törekvésének, hát mi fel fogjuk ezt a vádat és megkíséreljük ennek kiszedegetni minden metsző fogát, s hiszszük, hogy ez a fogászati műtét sikerülni is fog.

A tisztelt lap azt mondja, hogy Szentés nincs sem vasuttal, sem műtallal összekötve a megye egy községével, s így jogos Tápé község mozgalmá, hogy oly helyen legyen a székhely, mely vasuti összeköttetésekkel bír.

Hát azt vagyunk bátrak kérdezni, hogy ki az oka annak, hogy közlekedésileg Csongrádvármegye a legelhanyagoltabb megyéje az országnak?

Hát miért nincsenek itt műutak és vasutak? — Ki ennek az oka? — Talán Sima Ferenc s az a párt, mely a választási jog csorbitásából élődő vármegyei kormányzattal szemben áll az ellenállás egész erejével?

Hát ki az oka annak, hogy Csongrádvármegye közlekedési tekintetben még mindig az ősi állapotokat éli, mikor a szomszéd

Békés- és Jász Nagykanizsai vármegyékben a községeket vasút és műut köti össze? — Sima Ferenc?

Hát volt-e azon 15 év óta, mióta Sima Ferenc úgy is, mint szerkesztő, úgy is, mint megyei képviselő, a maga szerény körében kiveszi a részét a közéleti küzdelmekből, valaki, aki többet irt és többet beszélt volna amellet, hogy: haladjunk! S nem éppen Sima Ferenc volt-e, aki folyton ostromozta a vármegyét azért, hogy kezén sár és homokra fecsérlődik el a megyei közmunka a nélkül, hogy a Széchenyi műutnál egyéb alkotást Stammer alispánnak 20 évi kormányzata óta képes volna felmutatni?

S vajon ez az egyetlen műut is Stammer, vagy jobban mondva a vármegye kezdeményezésére létesült-e? — Nem, hanem Szentés harcolta ki, hogy a kormány ráerőszakolta a megyére ezen utnak létesítését. S nem járult-e Szentés ezen uthoz is egy tekintélyes összeggel, s nem adja-e még ma is hozzá az utfenntartó homokot?

Ki az oka hát, hogy itt 20 év óta semmi, de semmi alkotás nincs?

Stammer, kinek alispáni állását fenntartó politikai furfangon túl, egy lépésre se terjedt esze és ambíciója 20 év alatt.

S ennek a közhaszon, kultura szempontjából sivárságig meddő embernek közéleti szereplése ellen ki küzdött többet, mint Sima Ferenc és a „Szentési Lap“?

De nem folytatjuk és nem feszegetjük ezt a kérdést, hiszen ismeri az egész vármegye, hogy: igaz, mely szerint itt nincs semmi megyei alkotás, s azt tudja mindenki, hogy: ha nincs semmi alkotás, azért egyedül csak a meddő megyei kormányzat s az ennek 20 év óta élén álló Stammer Sándor az oka.

S most már mi egy pillanatra megfordítjuk a kérdést. — Nem bűn volt-e ezt az embert 20 éven át az alkotás minden érdemei nélkül támogatni s egyéb téren a visszaélés nagy művészetében egész lelkiismeretlenséggel fenntartani?

Nem volt-e ez bűn?

A „Sz. és V.“ szerint nem; mert ez a tisztelt lap Stammertől veszi a létfenntartás elementumait; de a megye közönségének elfogulatlan része tudja és állítja, hogy: érdemlenebb ember még Magyarországon nem tartotta elfoglalva az alispáni széket Stammer Sándornál, ki első sorban felelős azért, hogy nincsenek műutaink és nincs vasutunk.

No igen; de most akart csinálni, feleli a „Szentés és Vidéke“, s ennek utját állja Sima Ferenc vezérlete alatt Szentés városa.

Mivel állja utját? Hogy nem akar ehhez a, szerinte életképtelen vonalhoz külön pénz-áldozattal járulni?

De vajon járult-e a vármegye a szentesi vasut építéséhez csak egy árva krral is; sőt Stammer ur vezérlete alatt nem akarta e megbuktatni Szentést ezen vasutépítési törekvésében?

De igen!

A tisztelt megye nem adott Szentés vasutjához egy árva fillért se, sőt megtett a megyebeli községekből összeparancsot hivatalos szavazatok segítségével mindent, hogy Szentést megakadályozza abban, hogy vasutját kiépíthesse.

De ez nem sikerült az osztrák-magyaroskodó vármegyének.

Szentés kiépítette a vasutját önerején, pedig évenként 20,000 frral járul a megyei közmunkaváltási pénztárhoz. De Szentés ennek dacára nem mondja azt, hogy nem ad a szentes-vásárhelyi vasutra egy krt se! Ad, többet is, mint amennyit a vármegye kér, csak menjen az a vasut Szentés forgalmi érdekének megfelelőleg egyenes irányban Vásárhelyig. Akkor lapunk lesz az első, mely áldozatra fogja felhívni a szentesi közönséget. De addig nem! Sőt addig azon leszünk, hogy ez a vasut ne létesüljön.

S azután az a mindenható vármegye, azzal az ő mindenható Zsilinszky és Stammerjával, kik nem félnek a legvakmerőbb visszaélést elkövetni Szentés választási szabadsága ellen, csak nem kívánhatják, hogy Szentés a maga érdeke ellen is támogassa törekvésüket?

Csak menjenek maguk és boldoguljanak maguk. S legyenek nyugodtan arról, hogy: a tápéi mozgalom és a székhely-kérdésnek ez időtlen előtérbe tolása, az ő vasutépítési törekvésük számára nem fogja megejteni Szentést.

Hasztalan minden kísérlet. Szentés nem ad egy krt se! ☉

— **A ref. egyháztanácsban** rossz világ jár az utóbbi időkben a pár évvel ezelőtt még feltétlen dominált Kristó uralomra. A kálvinista presbiterium ugyanis nagyon jól tudja, hogy a szentesi képviselő-testület választási szabadsága ellen a polgármester-választásnál elkövetett merényletnek Stammer és Zsilinszky mellett az öreg Kristó volt egyik fő éltető eleme. Tudva levő dolog ugyanis, hogy Kristó-Nagy István Stammernak közéleti gyóntatója és a népjog elleni harcában bátorítója. S a derék presbiter urak azon véleményben vannak, hogy ez a szerep illik egy Bach-huszár mellett megvénhedett közéleti lakájnak, de nem egy kálvinista főgondnoknak, ki az egyházi autonómia képviselőlelőne ne csak arra érezzen hivatást és kötelességet

magában; hogy az egyházi önrendelkezési jogot hűen reprezentálja; de a közélet minden terén a választási jog tisztaságának és teljes szabadságának legyen szószólója; mert aki a városnál kész a választási szabadság rovására visszaélést követni el, ha alkalma nyílik rá, a legjobb lélekkel elköveti ezt egyházi úrammal nehezítelését és kifogását az utóbbi politikai szereplése felett; mert a presbiterek tömegesen állanak fel, mikor Kristó áll elő valami indítvánnyal és tiltakoznak ellene, úgy, hogy 3—4 bizalmas emberét kivéve, Kristó-Nagy Istvánnak semmi támogatása sincs az egyház belső kormányzatában, s e tüntető bizalom mellett csaknem minden kérdésnél csúfos leszavaztatás és kínos vergődés a tisztelt főgondnok ur sorsa. — Már a presbiterek többsége elhatározta azt is, hogy Kristótól megvonja a mandátumot, melyet az egyház virilisi jogából kifolyólag a városnál képvisel; mert a szentesi nagy ref. egyház pirulás nélkül nem nézheti el, hogy egy ember a szentesi ref. egyházat a reakció szellemében képviselje a városnál.

Az egyháztanács a f. hó 22-én tartott ülésében minden kérdésnél összetörte Kristó-Nagy Istvánt és kiáltólag éreztette vele, hogy számára tovább nincs jövő az egyház kormányzatában.

Ezen, tárgyánál fogva is igen érdekes ülésről a következő részletés tudósítást adjuk:

Az ülésen a presbiterek nagy számmal jelentek meg.

Első tárgy volt nt. Filó János lelkész és elnök előterjesztése a protestáns vallásszabadság száz éves fordulójának megünneplése iránt készített bizottsági javaslat tárgyában.

Elnök előterjeszti hogy f. évi november 29-én lesz száz éve, hogy a magyar protestánsok vallásszabadsága az 1890—1891-ik évi 26. törvények által törvénybe iktatott. Ennek emlékére most a hazai összes protestáns egyházak ünnepet ünnepelnek s a hívők előtt ünnepi beszédekben fogják hirdetni e nagy nap emlékeztetét. A szentesi ref. egyház az ünnep megtartásánál azt is előzta, hogy a templom a restauráció után egyidejűleg felavattassék; de a bizottság ezt a felavató ünnepet elhalasztani javasolta, s így f. hó 29-én egyedül a százéves forduló lesz megünneplelve és pedig ez ünnepet elnöklő lel-

kész úgy véli megtartani, hogy a hívők értesítsenek a legszélesebb körben az ünnepéről és ennek jelentőségéről, s azután a templomban testületileg jelenjen meg közgyűlés és presbitérium. Az ezen napi istentisztelet teljesen a nagy nap emlékének szenteltesse, s így fungáljon a két fő és a segédlelkész is az ünnepi beszédek és hálaimák mondásánál. Elnöklő lelkész egyébként kéri az egyháztanácsot, hogy tegye meg a kellő intézkedést és adjon véleményét az ünnepély méltóságának emelése érdekében.

Sima Ferenc azon véleményben van, hogy a magyar protestánsok vallásszabadságának törvénybeiktatása nemcsak egyházi szempontból képez kiváló történelmi eseményt, hanem hazánk politikai szabadsága szempontjából is, és éppen ezért a tartandó ünnep a magyar honpolgári jog és általános szabadságnak ünnepe is lévén, kívánatosnak tartaná, ha az ünnepély alkalmából hazánk politikai szabadságának általános momentumai is külön méltattnának.

Filó János helyesli az eszmét; de azt hiszi, hogy az ünnepély ezen részét az egyháztanács terében kellene megtartani, vagy ezen szempontból elégnék tartana annyit, hogy a törvény a templomban megfelelő történelmi megvilágítással felolvastatnék,

Dósa Elek nem szeretné a politikai agitáció terére vinni az ünnepélyt (Közbeköltés: Hát ki beszél itt erről?) Azért teljesen mellőzendőnek tartja Sima Ferenc indítványát.

Pólya Ferenc azon véleményben van, hogy ha az egyházi beszédek kellőleg megvilágítják a törvény keletkezésének történetét, akkor elég lesz téve Sima Ferenc óhajának, s így ő ily értelemben kívánna a beszédek tartását.

Udvardi Sándor teljes és a protestáns egyház szabad szelleméhez illő hirdetését kívánja azon történelmi eseményeknek, melyek között a törvény létrejött s azért pártolja Sima Ferenc indítványát.

Sima Ferenc tiltakozik az ellen, hogy neki az volna a célja, hogy e nagy ünnepet bármiféle politikai agitációval akarna felhasználni. A szabadság és jog diadalának hirdetése — ugymond — éppen oly szent hivatás, mint a biblia praedikálása. Szólv különben indítványát elérve látja abban, ha Filó János azon indítványa elfogadatik, hogy a törvény fel lesz olvasva és történelmi magyarázattal lesz kísérvé.

Kristó-Nagy István a törvény felolvasását elfogadja, de ahoz nem járul, hogy az magyarázattal kísértessék; mert a magyarázattal könnyen megsértethetnék valakit.

kinek arcan a levél olvasása közben a részvét és harag kifejezése felváltva tükröződött vissza.

— Nos, mit szól hozzá? — kérde Jenőtől, midőn ez a levelet átolvasva, összehajtá, s hátra tett kezekkel fel s alá kezdett járni a teremben.

— Azt, — mondá Jenő rövid gondolkodás után, — hogy egyáltalán nem helyeslem, mely szerint Kornélia zenetanítással keresse kenyerét. Ő a történetek után egyedül csak közöttünk nyerheti vissza elrabolt nyugalomát és boldogságát, ugyanazért óhajtanám, hogy mielőbb visszatérjen hozzánk. Bennem mindenkor szerető testvérré talál.

— Nemes fiu vagy, — mondá a báró Jenő kezét megragadva, — tudtam, hogy így fogsz beszélni; mert egy igazi Meerthal másképp nem is beszélhet. — Igazad van, Kornéliának egy pillanatra sem szabad tovább Londonban maradnia, neki vigasz és gyámolra van szüksége a megpróbáltatás nehéz napjaiban. Igen, mi megbocsájtsuk ballépését, annyival inkább, mert becsületét megőrizte. Betty mondá ezt nekem, aki egy percre sem hagyá el Kornéliát. — Az emberek és a világ véleményét egyelőre nem változtathatjuk ugyan meg; de hát idővel majd csak elfelejtik a dolgot s napirendre térnek a bennünket ért szomorú eset felett. S hogy ez hovaelőbb bekövetkezzék, Hohenbergbe fogunk kiköltözni. Ottani villánk elég nagy hozzá, hogy mindannyiunkat befogadjon. Verhagen Katica mellett, akit a mai naptól kezdve jegyesedül ismerem el, Kornélia édes otthon fog találni Hohenbergben, s ezenkívül a báróné is, ha később megváltoztatná

Udvardi Sándor szerint szegény, hogy a szentesi ref. egyháznak olyan főgondnoka van, aki még attól is fél, hogy a protestáns egyház vallásszabadságának története megvilágíttassék.

Filó János kijelenti, hogy ő a törvényt nem tekinti olyan patikai szernek, melyet minden magyarázat nélkül kell bevenni, mert abban igék vannak, amelyeket meg kell világítani. S tiltakozik azon szándék ellen, mely oda akarja szorítani a lelkészt, hogy egy közönséges publikátora legyen a törvénynek. Igen is, ő ezt magyarázni és a törvény holt betűit megvilágítva, megelevenítve kívánja a hívek elé tárni.

Az egyháztanács eljenzéssel fogadta az agg lelkész szabadságszeretetet lehelő beszédét és elhatározta felkérni a lelkeszi kart, hogy Sima Ferenc indítványa szellemében tartsa a beszédeket. S határozatilag kimondatott, hogy az ünnepi beszédek kinyomassanak és a hívek közt kiosztassanak.

Ezután következett a presbitérium kilépő részének újráválasztása iránti intézkedés.

Itt már érdekes és egy kissé éles vita fejlődött ki, mely Kristó-Nagy István teljes vereségével végződött.

A mult választás alkalmával ugyanis úgy volt, hogy a teljesen Kristó-Nagy István által dominált presbitérium elhatározta, hogy a szavazás csak az egyháztanács által nyomtatott szavazatlapon történhetik, melyekért a választónak egy bizonyos határidő alatt be kell menni az egyházhoz, s ha valaki ki nem vitte szavazatlapját, akkor nem szavazhatott.

Kristó-Nagy István ajánlotta most is ezt az eljárási módot, mint már kipróbált és úgy köztünk legyen mondva, a hivatalos korteskedésre igen alkalmasnak bizonyult utat.

Sima Ferenc nem fogadja el ezt a javaslatot; mert ez a választási jognak korlátozása. Nincs joga az egyháznak a választót arra kényszeríteni, hogy az egyház által nyomtatott, s ahoz csak utánjárással jutható szavazatlappal szavazhasson. A törvény szabad választási jogot biztosít, s szólv a választás tisztasága érdekében annak teljes érvényt kíván szerezni. Felelőtlenül különben, hogy Kristó-Nagy István 3 évvel mily visszaélést követett el az egyház ezen határozatával. Ki volt ugyanis mondva, hogy csak az szavazhat, aki szavazó ívét kivette, s Kristó-Nagy István az ő bizalmas embereivel kiküldte helyükbe az ívet; de szólvának elfelejtette kiküldeni. Szólv az így csinált presbitériumból és főgondnokságból nem kér; de annak útját is kívánja állni, hogy a pres-

netét és vissza vágya körünkbe, mint megtért, szintén helyet foglalhatna köztünk. — Robertet ezutal kihagyom a számításból s róla csak annyit, hogy találja fel a messze idegenben azt, amitt itthon hiába keresett.

— Adja isten, hogy úgy legyen! mondá Jenő, örömtől repeső szívvél borulva atyja nyakába, — s most még csupán egy kérdést, atyám! Azt mondtad, hogy Bettyvel személyesen beszélél: itt van még?

— Igen. Azonnal jön; mert egy félórát tűztem ki gondolkozási időül.

— Mit fogsz neki mondani?

— Szólv semmit, levélben értesitem Kornéliát elhatározásomról, melyet ő fog neki kézbesíteni.

— Helyes, hanem ez még nem elég. Bettyt én is el fogom kísérni Londonba. Személyesen akarom Kornéliának bocsánatot tolmácsolni. Nagy megnyugtatóra lesz.

— Nincs kifogásom ellene. S mikor utazol?

— Tetszésedre bízom, atyám. Mi sem akadályoz az elmenetelben.

— Ugy utazz hoinap.

— Ohajtásod parancs előttem, atyám és én engedelmeskedem.

— Ugy, ugy fiam, te jó gyermek vagy, — mondá a báró homlokon csókolva Jenőt, — apropos: mikor szándékozol a kézfogódat megtartani?

— Ha tetszéseddel találkozik, atyám, még ma!

— Legyen kívánságod szerint! S most menj, vezesd hozzám Katicát, hadd adjam reátok atyai áldásomat.

(Folytatása következik.)

A „SZENTESI LAP” TÁRCÁJA

Az ügyvéd tárcája.

— Regény két kötetben. —

118

Irtá Hugó Alfréd.

A „Szentesi Lap” számára fordította:

M. MAYER IDA.

II. KÖTET.

— Igazad van, fiam, — mondá a báró, s azzal leteve kalapját és botját, asztalhoz ült Kornélia levelet átolvasandó.

Reszkető kézzel törte fel a levelet, melynek tartalma csaknem szószertint ismétlése volt a komorna által elbeszélteknek, azon megtoldással azonban, hogy bűnét megbánva, bocsássák meg tévedését. S mivel hazatérésre nem gondolhat, arra kérte a bárót, hogy adja beleegyezését, hogy mint tanítónő kereshesse meg valamely tanintézetben mindennapi kenyerét. Végül pedig egy kevés pénzsegedelemért könyörgött, melyből, míg állást kaphat, fentartasson életét.

Mikor a báró átolvasa a levelet, e szavakkal nyújtotta azt át Jenőnek: — Ime, olvasd te is. Én szívem mélyéből sajnálom szegény gyermekemet. Az isten őrizzen meg hasonló csalódástól minden fiatal szívet.

A báró a levél átnyújtása után annyira elérzékenyült, hogy szemeiből könnyek peregtek alá s jóságos tekintete varakozásteljesen csüggött fián,

bitérium a hivatalos korteskedés ezen módjával csináltassék s azért teljesen elvetni javasolja a választási szabadság korlátozására vonatkozó javaslatot.

Németh Sándor algondnok kijelenti, hogy biz' az igaz, hogy egyes ur: emberek, hogy bejussanak a presbiterumba, 50 szavazó lapot is kivettek egyszerre. (S persze ezt széthordták hiveik között.)

Filó János úgy látja, hogy a választási szabadság korlátozása divattá kezd már válni a városban más téren, hát ő ezt az egyházi életbe bevinni megengedhetlennek tartja és pártolja Sima Ferenc indítványát.

Kristó-Nagy István csodálja, hogy ami 3 évvel ezelőtt jó volt, azt most el akarjuk vetni. Akkor is volt e felett nagy vita; de az egyháztanács, mint egyedül helyes eljárást, elfogadta; mert a szabad korteskedést korlátozni kell. (Hanem a főgondnoki hivatalban csinált korteskedést üdvözölni kell! Szerk.) Határozottan ellenzi Sima és Filó indítványát, mely mellett ezután, felszólalt még Zsoldos Ferenc és Udvardi Sándor, kik semmiféle korlátozást nem fogadhatnak el.

Kristó-Nagy István sápadtan és indulattól reszketve szavazást kér és újból ajánja a javaslatot; de mellette csak négy presbiter szavazott s így Sima Ferenc indítványa nagy többséggel elfogadtatott. A választás vezetésére kiküldött bizottságokból a pákuhc-féle irányzatú, Kristó hívők mind kihagyttak.

Szóval, a Kristó-világ lejárt az egyházkormányzatban.

Ideje is már!

Helyi és megyei hírek.

— **Püspök választás.** Azon nagyfontosságú gyűlés, mely az elhunyt Révész Bálint püspök állásának betöltése ügyében volt határozandó, e hó 18-án tartatott meg Debrecenben. Először is a kegyeletnek tett eleget s Tóth Sámuel egyházkerületi főjegyző tartotta meg a főiskola imatermében az elhunyt püspök felett nagy gonddal, meleg szívvvel szerkesztett emlékbeszédet, majd a gyűlésterembe vonulván a hivatalos tagok, Kiss Áron esperes, helyettes püspök nyitotta meg a gyűlést egy emelkedet szellemű, a keblekre mélyen hatott szép imádsággal. A közgyűlés helyben hagyta és megerősítette a temetés idején tartott értekezlet azon intézkedését, hogy a püspöki teendőket, ezen állás betöltéséig, mint legidősebb esperes, Kiss Áron látja el. A választásra nézve pedig úgy intézkedett, hogy a gyülekezetek presbitériumai szavazataikat új évig adják be, hogy azok 1892. január 10-ig a kinevezett küldöttség által fölbonthatók s összeszámíthatók legyenek. Azon netalán esetre, ha előzőri szavazás után a gyülekezetek általános többségének szavazatait senki sem nyerné meg, ugyanezen bizottság lesz hivatva kihirdetni az újabb szavazást, a három legtöbb szavazatot nyert egyén kitűzésével.

— **Elég!** cím alatt vezércikkhez a „Mindszent Szegvár és Vidéke” a tapéiak által indított mozgalomról. S ezen lap azt írja, hogy: nem kételkedik, miszerint a Tápé által megindított mozgalom a községek teljes felszabadulását fogja eredményezni és meg fogja törni Szentes város türhetetlen hegemoniáját. — Az ember, mikor ezt a nagy lelkesültséget látja, szinte kérde, hogy nincs-e a nyilvánosság eme tisztelt organumának kerekforgója megbomolva? — Irja ugyanis még ez a lap, hogy: *elég volt eddig pénzünk és erőnk elfecsérlése, Szentes érdekében eleget áldoztunk, s azért kimondja, mintha csak a fő- és alispán fujná bele a levegőt, — hogy meguntuk már Sima Ferenc, vagy más szentesi nagyság szeszélyétől jüggővé tenni községünk jövő boldogulását. — Mi a patvar? Csak most jövének rá, hogy Szentes Mindszent pénzen és erején emelkedik, s Szentes ráfekszik a tisztelt község erejére és nem engedi őt haladni? — Hát tisztelt jó urak ott Mindszentben, mondjanak egy esetet, melyben Szentes Mindszentet megakadályozta jóra való törekvésében? Egyetlen konkrét esetet kérünk; mert amíg ez nincs, addig Szentes nevében visszautasítjuk ezt az idétlen tolakodást és ágaskodást. — Vagy talán az a baja a tisztelt lapnak, hogy Szentes a saját pénzéből nem segít Mindszent-*

nek vasutat építeni? Hát Mindszent segítette Szenteset, mikor ez vasutját kiépítette? Vagy kért Szentes valakitől valamit? — Soha, senkitől semmit. Még a megyétől se! S ha Mindszent Szegeden üdvöt lel, mi nem zárjuk el előle az utat. Tessék! Szentes azért nem fog a maga pénzén vasutat építeni Mindszent felé, hogy a „Szegvár Mindszent és Vidéke” rokonszenvével eldicsekedhessen. Nem!

— **Ne hagyj magad Schlesinger!** Hát Schlesinger Károly, a szentesi zsidó hitközség elnöke, csakugyan nem hagyja magát. Lapunk mult számában közöltük azt a miniszteri rendeletet, mely a szentesi zsidó hitközség elnökének orrára koppint azert, hogy egy, a rabbi hatásköréhez tartozó egyházi dologba avatkozott. — Ez a beavatkozás azonban annak idején nagy zajjal volt csinálva, s a rabbiellenes elemek által hirdetye lett, hogy most igazán emberére talált a rabbi a világi elnökben, ki a papi önkényt és tulkapásokat meg fogja fekezni s szinte megcsordult néhány rabbiellenes ajak a kéjtől, hogy most már emberére talált a zsidó pap. — Természetes, hogy amilyen nagy volt a kéjjel csinált rabbiellenes zaj, éppen oly zokon esett a miniszteri rendelet, mely azt mondja, hogy: „ne sutor ultra crepidam,” vagyis: Schlesinger, maradj a jogaidnál! — Igen ám, de nem azért vált közmondassa, hogy: ne hagyj magad Schlesinger! hogy Schlesinger megadja magát. S azért a tegnapiélti hitközségi előljárosági ülésen bejelenté, hogy a vallásügyi miniszter rendeletét megfélebezi a miniszteri tanácshoz, egy közjogilag nem is létező forumhoz. — De ez nem tesz semmit, fő az, hogy Schlesinger nem hagyja magát. S most már jaj neked Csaky miniszter; mert nem hagyja magát Schlesinger!

— **A buza ára** piacunkon tegnap már elérte a 10 frt 80 krt mmazsanként, s így, miután a gabnakiviteli tilalom november 22-én Oroszországban tényleg életbe lépett, aligva igazunk nem lesz, mely szerint a buza még ez évben elérheti a 12 frtot. Vajjon mit szól ehhez ismét a „Szentes és Vidéke” csampás lábu szerkesztője, mely egyenesen a cartól vett hazug híreivel immár hetek óta altatna a gazdaközönseget, ha ugyan ez felülne egy 50 kros jordan hazudozásainak.

— **A szegvári iparosok** lelkes barátja, Matéffy Kálmán ügyében, mint a „Sz. és V.” írja, a kereskedelmi miniszter már döntött és Matéffy Kálmánt fölmentette minden vád alól, vagyis jobban mondva ki lett derítve, hogy: Matéffy egész korrekt járt el, mikor egy sereg iparost az ipartörvény dicsőségére jogtalanul iparilletékek fizetésére kényszerített és Stammer a mintaközgazgatás legfényesebb példáját adta, hogy ezen eljárás felett 5 évig fegyelmi ítéletet nem hozott, s az iparosoknak mind a mai szent napig a tőlök jogtalanul elkasszalt pénzt vissza nem adatta, úgy, hogy néhány szegény iparos már belé is halt a varakozásba. — Mindez a legbecsületesebb és legkifogástalanabb eljárás lévén, most már lakoljon a „Szentesi Lap,” amiért a szegvári iparosok ügyét megszéllőztette. Így vagy az nagy hangon megírva a megyei visszaelesek takarására szerkesztett „Szentes és Vidékében. — S mi most már meg vagyunk rémulve, hogy mi lesz velünk?! Uram isten, mi lesz velünk?! Hát ezt most már nem tudjuk s egyelőre csak annyit jegyzünk meg, hogy: majd megolvassuk, ha csakugyan megjön az a szerezcent mosó miniszteri rendelet. Majd megnézzük az irás képes felét s majd hozzászólunk; addig is azonban az „Sz. és V.”-ét arra kérjük, hogy: menjen ki Szegvárra es ott tartson előadást Matéffy Kálmán eljárásának és tetteinek dicsőítésére, s ha a meg zsarolt szegvári iparosok meg vannak elégedve, mi e helyen ünnepélyesen bocsánatot kérünk a szegvári iparosok nagy lelkü barátjától s a fegyelmi ügyek dicső emberétől, a tiszta közigazgatás mintaképétől, a nagy Stammertől.

— **Felolvasás.** A szentesi polgári olvasókör választmánya a téli időszak beállitával felolvasó estélyek rendezését határozván el, az első felolvasás f. hó 30-án, hetfőn delután 5 órakor fog a kör helyiségében megtartatni, melyen nem körtagok is szivesen láttatnak.

— **Időjárásunk.** Időjárásunkról végre örömmel irhatjuk, hogy a kívánalmaknak mindenben megfelelő; mert a mellett, hogy már november végén

vagyunk, a folytonos esőzés dacára is, a legkellemebb őszi időnk van, s nemcsak a nappalok kellemekek, de még éjjelenként is a legenyhébb idő jár. Ha az idő még néhány napig így tart, úgy a legszébb őszi vetésekre van kilátásunk.

Apróságok.

A tapasztalás bizonyítja, hogy a tót nyelv épen olyan ragadós, mint — az ásitás; de hogy a szemérmelenség is ragadós legyen, azt gyanitattatni kezd velünk a „Mindszent-Szegvár és Vidéke” legutóbbi számának vezércikke. Annak a szerencsétlen vezércikkirónak azt rágták a szájába, hogy segítsen Szentes ellen kotyogni a megyeszékhely kérdésében s írja ki, hogy sem Mindszent, sem a megyebeli többi községek nem győzik immár azt a tenger áldozatot, a mit Szentes fölvirágzására rááldoznak ráprédálnak.

Hallja meg Szentes, hallja meg a vármegye, hallja meg az ország, hogy a mindszenti ujság vezércikkirója görnyed a teher alatt mit Szentesre áldozott.

Hát követelje vissza!

Olyan napokon, mikor tárgyalás van a szentesi kir. járásbírósnál, a t. vezércikkirónak két lova ott szokott rugkapálni a vármegyeház istállójában. Az istálló szemetét pedig a vármegye udvarosa halomra gyűjti, az alispán szekere pedig minden tavaszon kihordja az alispán-(né) földjére trágyának.

Hát követelje vissza!

Szentes azért nem fogja sajnálni azt a sikerdus küzdelmet, mikor Mindszent érdekében küzdött a vármegyén és latba vetette befolyását a miniszteri-umnál, hogy a szolgabírósnak székhelye Mindszent legyen.

Pedig kinálták Szenteset, hogy vegye magának, mert inkább központja volna a járásnak, mint a szélen fekvő Mindszent.

Szentes azért a helyesen végzett munka elégedettségével gondol arra a győzelemre, mikor Mindszent község lételet szerzette meg a hármasi töltés belebzetése által.

Pedig hát a szolgabírósnak Mindszentre vitele ellen, valamint a töltés belebzetése ellen, tudja-e cikkiró, hogy ki appellált?

Az a férfiu, ki ellen követelést formálhat az áldozat és pazarlás miatt és kinek az ökrei nem esnek szájs- és körömfájásba.

Követelje, — meg van az arkánium.

Hanem talán Mindszent község is követelhetné már azt a kis perköltség-előleget, a mit Baross visszaitélt neki belügyminiszter korában?

Biztosan tudjuk, hogy ennek a pár ezer forintnak a visszafizetésébe, keményen behasadozik a vezércikkirónak a körme!

Ajánljuk Mindszent községnek, hogy követelését ne a *Gusati-bírósnak* előtt indítsa meg; mert akkor a helyett a párezer forint tőke és évtizedes kamata helyett azt kapja majd, a mit Bugyi a tapasztásért s a mi áldozatot ujságjának vezércikkirója pazarol az alispán földjére.

Es siessen Mindszent községe, mert ilyen vezércikkikkel quittelte ám a . . . vármegye!

Közgazdaság.

— **Az orosz buzakiviteli tilalom.** Hetekkel ezelőtt irtuk már, hogy Oroszország megtiltja a buzakivitel és hetek óta egyik napról a másikra helyezték kilátásba a a kiviteli tilalom hivatalos publikálását. Mint egy rövid pétervári távirat jelenti, f. hó 21-én végre megtörtént a buzakiviteli tilalom hivatalos közzététele, mely a következő napon, tehát nov. 22-én már hatályba is lépett, úgy azonban, hogy a tilalom kihirdetése előtt megkezdett buzaszállitmányok kiegészítését bezárólag nov. 23-ig engedélyezték. E rendsbályt a kétségsbeesés diktálta az orosz kormánynak és ez hivatalosan konstatálja azt a nagy nyomort, mely Oroszországban uralkodik.

Az oroszországi inség nagy terjedelmét

élénken illusztrálja a „Ruszkija Vjedomoszi“ egy tudósítása, mely szerint Satrinszk kerület 307.000 lakosa az éhínséggel küzd, 77.000 ember pedig, kevés rozsossal kevert fűből süttött kenyérral táplálkozik. Boldogok, mondja a tudósítás, akiknek fűvök van. Az éhínség egyre jobban terjed, úgy, hogy a központi kormányzóságok több vidékén már általánosan el van terjedve. Mandelstamm egészségügyi tanácsos, akit az orosz kormány Kazán kormányzóságba küldött, azt írja a Kozanszki Lisztoknak, hogy a tifusz járványszerűen terjed s nem lokalizálhatják. A járványt csak úgy szüntethetnék meg, ha a lakosságot élelmi szerekkel látnák el. A bajt nagy mértékben növeli az is, hogy az orosz vasutak rossz organizációja miatt az inséges vidékekre akarva sem lehet elég élelmi szert szállítani, s az oda szánt gabona a vasutakon hever és rohad. Az orosz kereskedelemügyi miniszter erőlyesen felszólította a vasutakat, hogy az inséges vidékeknek szánt gabonát gyorsabban szállítsák. A felszólításnak azonban nem igen volt fogadata s újra csak azt bizonyítja, hogy Oroszországban elégségesnek tartják, ha bizonyos rendeletek legalább papíron megvannak. A nyomor a kiviteli tilalmakat értéktelvé teszi ugyan, noha még eddig nem sokat használtak. A bajt gyökeresen csakis Oroszország egész közigazgatásának és gazdaságának megváltoztatásával lehet gyógyítani. Hogy a kiviteli tilalmak Oroszország belviszonyaira mily hatást gyakoroltak, azt élénken illusztrálja az orosz pénzügyminiszteriumnak nemrég megjelent hivatalos jelentése, mely szerint a kikötő városok kivételével, melyek túl vannak halmozva olyan zabbal, melyet külföldre szállítani már nem lehetett, a gabonaárak, mely a legutóbbi időben is mindenütt emelkedtek. Az árak emelkedését nem annyira a gabonahiány, mint inkább az üzérkedésnek tulajdonítják. A rozsot a tulajdonosok visszatartják, noha magas ára miatt úgy sem igen keresik.

A zab kivitelének megtiltása igen ártott a kisbirtokosoknak, kiket a pénzügyi szükség arra kényszerít, hogy minden áron eladjanak, a vevők azonban a parasztkor szorult helyzetét

kizsákmányolják és az árakat lenyomják, holott ők magok nagyobb tételeket igen drágán adnak el. Uralban a helyzet igen szomorú; a szomszédos tartományokból (Perm-ből és Vatkából) gabonát nem lehet szállítani, mert az illető kormányzók a hatáskörük alatt álló területről való kivitel megtiltották és ennek következtében a gabonatulajdonosok tetszés szerint állapítják meg az árakat. A balti kikötőkben nagy mennyiségű zab van felhalmozva, a kiviteli tilalom kibocsátásakor 2000 vagon zab volt utban Libauba. Erre 90—95 százalék előleget adtak a bankok és most minden áron eladják az értékében csökkent árut. Most a birodalom belsejével kell összeköttetést keresniök, hogy a gabonát vizszakúldhessék. — Eddig tart Wisnegradszki hivatalos jelentése. Magánforrásból eredő hírek szerint egy a balti, mint a déloroszországi kikötővárosok kivitelével foglalkozó kereskedői igen szorongatott helyzetbe jutottak. Több oldalról egyértelműen azt írják, hogy a kezdődő kereskedelmi válság a jövőre való hatása még sokkal veszedelmesebb lesz, mint az inség. A legrosszabb az, hogy sok banktársulat attól tart, hogy a birodalmi bank, mely mindedig erős támaszuk volt, cserben hagyja és azért magán feleiket nem akarják oly pontosan kiszolgálni, mint azelőtt. Az üzleti helyzet bizonytalanságát még az is növeszti, hogy számos, eddig szilárd cég talaja megingott, minek következtében műveleteikben nagyon tartózkodók és óvatosak.

— **A komlós kenyér sütése.** A most megjelent „Valódi magyar szakácskönyv“ a régi komlós kenyér sütését következőleg írja le: Minden kenyérhez vegyünk egy felmaréknyi komlós korpát és aztassuk azt meg gyenge meleg vízben. Egy dagasztó teknőbe mérjük ki minden kenyérhez 5 liternyi lisztet. Tegyük e lisztet a teknő egyik végébe, a másik üres részébe pedig öntsünk egy liternyi lisztet, a melybe sűrű szítán szűrjük keresztül a megasztott és jól kigyúrt komlós korpát. A komlós levelet keverjük jól össze liszttel kissé lágy tészának. Ha felvegyítettük, fedjük be ruhával a tésztát és hagyjuk kelni egy óra hosszáig. Ha annyi idő alatt meg nem kel és igen szépen fel nem nő, akkor a komlós korpát nem jó és kár lenne vele a kenyeret elrontani; de ha megkél, hagyjuk ott a teknő végében s a teknő másik végében levő lisztbe öntsünk lassankint annyi jó meleg sós vizet, hogy a tészta se lágy,

se kemény ne legyen, hanem inkább nehezen dagasztható szíjjas tömeggé váljon. Ezt a tésztát felgyűrt ujjú ruhában, puszta karral kell a két ököl segítségével megdagasztani. Ha a lisztet a kellő mennyiségű meleg sós vízzel felvegyítettük, akkor keverjük közre a kovaszt. Az összevegyítéstől kezdve a tésztát folytonosan dagasztani, gyúrni és öklözni kell egy jó óra hosszáig, például három kenyérhez való tészta a dagasztását nem lehet egy óránál előbb elhagyni, mert a jó kenyér előállítására a legelső kellék a kiválóan lelküseretes dagasztás. Mikor a kézzel a tészta teljesen tisztára levál; mikor az egész tömeg tészta sima és hólyagos lesz, akkor elhagyhatjuk a dagasztást. Ruhával fedjük be és fél óra múlva, a mikor kezd emelkedni, akkor kell a sütőkemencébe bejuttatni. Jó erős tüzet kell égetni; legalább is három negyed óráig hadd égjen a jó száraz fa. Az alatt, míg a tűz ég, a kenyértásztát nyújtó deszkán el kell egyenlő nagy darabokra osztani és a kenyéruhákat megiszitelve, szakajtókosarakba kell tenni. A kenyereket csinosan és formásan kell összegyúrni és úgy kell belerakni a kosarakba. Ha a kemencében jó parazs-szenig égett a fa, huzzuk ki a tüzet szénvönővel a kemence szájába. Tegyük lapátra egy szál fehér tollat s nyujtsuk be a forró kemencébe. Ha rögtön kihuzzuk a lapátot és a toll már is széné égett, úgy várni kell néhány percig a kenyérnek a kemencébe való bevetésével, mert ha nem várunk, a kenyér hejja megég. A kenyeret kellő időben borítsuk ki a kosárból a lisztes lapátra, azután vessük be a lapáton lecsusztatva, egymásután s egymás mellé a kenyereket a sütőkemencébe. Ha mind bevetettük a kenyereket, a kemence száján lévő ajtót csukjuk be és hagyjuk haborítlanul sülni, másfél óráig, vagy ha több van és nagyobbak a kenyerek, két óráig is, de tovább nem, mert akkor elromlik.

— **Sertésüzlet.** Budapest, november 21. A jelentékeny felhajtások folytán e héten az üzlet lanyhult. — Heti átlagárak: Magyar válogatott árú 320—380 kgr. nehéz 47½—48½ kr., 280—300 kgr. nehéz 47—47½ kr. — Öreg 300 kilogrammon tül 45—46 krajcár, vidéki sertés könnyű 43—45 kr. szerb 42—47 kr., román — kr. tiszta kgrkint. Páronkint 45 kilogramm levonás és 4 százalék engedmény szokásos. — Elcség-árak: Tengeri 6-95, árpa új 6-95 frt, Kőbányán atvéve.

— **Gyapjuüzlet.** Budapest, november 21. A lefolyt héten körülbelül 1200 mm. részben fésűs, részben szállítási és cigagyapju kelt eddigi nyomott árakon és pedig fésűs gyapju 59—64 frt, könnyebb szövetgyapju 58—63 frt, bácskai hihás 51—53 frt, losonci teli gyapju elsőrenű 72 frt, tiszai téli és nyári gyapju 57—58 frt, cigagyapju 51 frt.

SIMA FERENC KÖNYVNYOMDÁJA

SZENTESÉN.

Elvállal minden, a

könyvnyomdászat körébe vágó munkákat,

ugymint:

diszes számlák, jegyzékek és tudósító levelek, eljegyzési és esketési kártyák, izléses meghívók és táncrendek, étlapok, város és községi hivatalos nyomtatványok;

ARJEGYZÉKEK, CIM-, ASZTALI ÉS NÉVJEGYEK, GYÁSZLAPOK,

tablás kimutatások, takarékpénztári mérlegek, időszaki és folyóiratok, hirdetések, művek, diszes kiviteli szalag-aranyozások,

IPAR ÉS KERESKEDELMELI KÖRLEVELEK,

ügyvédi és irodai nyomtatványok, levélpapírok és borítékok cégnyomással, falragaszok stb. stb. minden szín és nagyságban, gyors, pontos, izléses és jutányos áron.

Ugyanitt a

„SZENTESI LAP“

cimű vegyes tartalmu közlönyre, mely immár huszonegyedik évi folyamába lépett, — előfizetések elfogadtnak, hirdetések felvétetnek.